

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

A

PUBLIC ADMINISTRATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

APR - 21224

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 48

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

☐	☐	☒	☐
A	B	C	D
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटांतच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

☐	☐	☒	☐
A	B	C	D
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळा किंवा काळा बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

APR - 21224/II—A

Public Administration
Paper II
लोकप्रशासन
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

<p>1. Who of the following has restricted the use of term administration to the activities of the administrative branch only ?</p> <p>(A) Willoughby</p> <p>(B) L.D. White</p> <p>(C) Luther Gulick</p> <p>(D) Marshal Dimock</p> <p>2. According to critics, what is the main drawback of the view that equates administration with managerial techniques ?</p> <p>(A) It is too abstract and arbitrary</p> <p>(B) It includes technical and operational activities</p> <p>(C) It focuses on the common purpose of administration</p> <p>(D) It provides a realistic character to administrative study</p>	<p>1. खालीलपैकी कोणी प्रशासन या शब्दाचा वापर केवळ प्रशासकीय शाखेच्या कामकाजापुरता मर्यादित ठेवला आहे ?</p> <p>(A) विलोबी</p> <p>(B) एल.डी. व्हाईट</p> <p>(C) ल्युथर गुलिक</p> <p>(D) मार्शल डिमॉक</p> <p>2. टीकाकार समीक्षकांच्या मते, प्रशासनाची व्यवस्थापकीय तंत्राशी तुलना करणाऱ्या दृष्टिकोनाची मुख्य कमतरता काय आहे ?</p> <p>(A) हे खूप अमूर्त आणि मनमानी आहे</p> <p>(B) यात तांत्रिक आणि ऑपरेशनल क्रियाकलापांचा समावेश आहे</p> <p>(C) प्रशासनाच्या समान हेतूवर लक्ष केंद्रित केले आहे</p> <p>(D) प्रशासकीय अभ्यासाला वास्तववादी स्वरूप प्रदान करते</p>
---	--

3. Who were the Cameralists and what was their primary focus during 16th to the 18th century in Europe ?
- (A) Chinese administrators studying public administration
- (B) Indian priests practicing public administration
- (C) German and Austrian professors and administrators studying civil service
- (D) Egyptian bureaucrats specializing in pyramid construction
4. In the administrative hierarchy, what is the special connotation of the term “department” ?
- (A) The smallest unit below the chief executive
- (B) The territorial subdivisions of a country
- (C) The largest and highest unit below the chief executive
- (D) The academic divisions in universities
3. युरोपमध्ये 16व्या ते 18व्या शतकादरम्यान कॅमेरलिस्ट कोण होते आणि त्यांचे प्राथमिक लक्ष काय होते ?
- (A) सार्वजनिक प्रशासनाचा अभ्यास करणारे चिनी प्रशासक
- (B) लोकप्रशासनाचा अभ्यास करणारे भारतीय धर्मगुरू
- (C) नागरी सेवेचा अभ्यास करणारे जर्मन व ऑस्ट्रियन प्राध्यापक व प्रशासक
- (D) पिरॅमिड बांधकामात माहिर असलेले इजिप्शियन नोकरशहा
4. प्रशासकीय पदानुक्रमात “विभाग” या शब्दाचा विशेष अर्थ काय आहे ?
- (A) मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांच्या खाली सर्वात लहान घटक
- (B) एखाद्या देशाचे प्रादेशिक उपविभाग
- (C) मुख्य कार्यकारीपेक्षा खालचे सर्वात मोठे आणि सर्वोच्च घटक
- (D) विद्यापीठांमधील शैक्षणिक विभाग

5. Which has made administration more transparent and closer to people ?

- (A) Liberal Policy
(B) Information and Technology
(C) New Economy Policy
(D) Administrative Reforms

6. Who distinguished between 'substantive supervision' and 'technical supervision' ?

- (A) Margaret Williamson
(B) Millet
(C) Pfiffner
(D) Elton Mayo

7. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Span of control means the span of supervision.

Reason (R) : 'If the span of supervision is extended thinly, unsatisfactory result occur'.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is not true, but (R) is true

5. कशामुळे प्रशासन पारदर्शक व लोकाभिमुख झाले आहे ?

- (A) उदारमतवादी धोरण
(B) माहिती व तंत्रज्ञान
(C) नवीन आर्थिक धोरण
(D) प्रशासकीय सुधारणा

6. 'वस्तुनिष्ठ पर्यवेक्षण' व 'तांत्रिक पर्यवेक्षण' यामध्ये फरक कोणी केला आहे ?

- (A) मागरिट विल्यमसन
(B) मिलेट
(C) फिफनर
(D) एल्टन मायो

7. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : नियंत्रण-विस्तार क्षेत्र म्हणजे, नियंत्रणाचे पर्यवेक्षण.

कारण (R) : जर पर्यवेक्षणाचे क्षेत्र थोडे वाढले तर त्याचे परिणाम असमाधान-कारक येतात.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य विश्लेषण आहे
(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे योग्य विश्लेषण नाही
(C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
(D) (A) चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

8. Staff council were established by the government of India on the recommendations of
- (A) First Pay Commission
(B) Second Pay Commission
(C) Royal Commission
(D) J. H. Whitley
9. The classification of services in India is governed by the
- (A) Civil services rules of 1955
(B) Civil services rules of 1930
(C) Civil services rules of 1947
(D) Civil services rules of 1929
10. What is not included in ordinary pension ?
- (A) Superannuation pension
(B) Retiring pension
(C) Invalid pension
(D) Injury pension or family pension
8. भारत सरकारने च्या शिफारशीवर स्टाफ कौन्सिलची स्थापना केली होती.
- (A) पहिला वेतन आयोग
(B) दुसरा वेतन आयोग
(C) रॉयल कमिशन
(D) जे. एच. व्हिटले
9. भारतातील सेवांचे वर्गीकरण द्वारे शासित आहे.
- (A) सनदी सेवा अधिनियम, 1955
(B) सनदी सेवा अधिनियम, 1930
(C) सनदी सेवा अधिनियम, 1947
(D) सनदी सेवा अधिनियम, 1929
10. साधारण निवृत्ती वेतनात कशाचा समावेश होत नाही ?
- (A) सेवा निवृत्ती वेतन
(B) निश्चित वेळेनंतर निवृत्त झालेले
(C) कार्य करण्यास पूर्णतः अक्षम झालेले
(D) कार्यालयीन कामकाज काळात अपघात झालेले किंवा कर्मचाऱ्याच्या मृत्यूनंतर त्याच्या पत्नीस मिळणारे वेतन

11. **Assertion (A)** : Maslow was interested in research in understanding human behaviour.

Reason (R) : It was the result of his early career as psychologist.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

12. Peter Drucker's concept of 'MBO' emphasizes :

- (A) Motivation and control
- (B) Communication and control
- (C) Motivation and self-control
- (D) Objectives and control

11. **विधान (A)** : मास्लो यांना मानवी वर्तन समजून घेण्यासाठी संशोधनात रस होता.

कारण (R) : तो मानसशास्त्रज्ञ म्हणून त्याच्या प्रारंभिक कारकिर्दीचा परिणाम होता.

खालील संकेतांक वापरून प्रश्नाचे उत्तर द्या :

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) सत्य आहे परंतु (R) हे असत्य आहे
- (D) (A) असत्य आहे पण (R) हे सत्य आहे

12. पीटर ड्रुकरच्या 'एम.बी.ओ.' ची संकल्पना यावर भर देते :

- (A) अभिप्रेरण आणि नियंत्रण
- (B) संप्रेषण आणि नियंत्रण
- (C) अभिप्रेरण आणि स्वयं-नियंत्रण
- (D) उद्दिष्टे आणि नियंत्रण

13. Minnowbrook-III broadly deliberated on :

- (A) The Future of Public Administration, Public Management and Public Service
- (B) The Issues of Public Administration, Public Management and Public Service
- (C) The review of Public Administration, Public Management and Public Service
- (D) The core values of Public Administration, Public Management and Public Service

14. Mary Parker Follett's book 'Creative Experience' brings into focus the problem of :

- (A) Psychology in Organisation
- (B) Conflict in Organisation
- (C) Morality in Organisation
- (D) Alternative System of Government

13. मिन्नोब्रूक-III मध्ये यावर व्यापकतेने विचार-विनिमय झाला :

- (A) लोकप्रशासन, लोक व्यवस्थापन आणि लोकसेवा यांचे भविष्य
- (B) लोकप्रशासन, लोक व्यवस्थापन आणि लोकसेवा यांचे मुद्दे
- (C) लोकप्रशासन, लोक व्यवस्थापन आणि लोकसेवा यांचा आढावा
- (D) लोकप्रशासन, लोक व्यवस्थापन आणि लोकसेवा यांची मूलभूत मूल्ये

14. मेरी पार्कर फोलेटचे पुस्तक 'क्रिएटिव्ह एक्स-पीरियन्स' या समस्येवर लक्ष केंद्रित करते :

- (A) संघटनेतील मानसशास्त्र
- (B) संघटनेतील संघर्ष
- (C) संघटनेतील नैतिकता
- (D) शासनाची पर्यायी व्यवस्था

15. Match List I with List II and select the correct answer by using the codes given below :

List I

- (a) Chester Barnard
(b) M.P. Follett
(c) Chris Argyris
(d) Abraham Maslow

List II

- (1) Management is a profession
(2) Immaturity-maturity theory
(3) Motivating behaviour
(4) Organisation as cooperative social systems

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (1) (2) (3) (4)
(B) (3) (1) (2) (4)
(C) (4) (2) (1) (3)
(D) (4) (1) (2) (3)

15. सूची I, सूची II सोबत जुळवा आणि खाली दिलेल्या संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) चेस्टर बर्नार्ड
(b) एम.पी. फॉलेट
(c) क्रिस आर्गारिस
(d) अब्राहम मास्लो

सूची II

- (1) व्यवस्थापन हा एक व्यवसाय आहे
(2) अपरिपक्वता-परिपक्वता सिद्धांत
(3) प्रेरणादायी व्यवहार
(4) संघटन एक सहकारी सामाजिक व्यवस्था

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (1) (2) (3) (4)
(B) (3) (1) (2) (4)
(C) (4) (2) (1) (3)
(D) (4) (1) (2) (3)

16. Which of the following pairs is not correctly matched ? (A) Spiritual Father of the Social System – C. I. Barnard (B) Management Guru – Elton Mayo (C) Father of Scientific Management – F. W. Taylor (D) Nightingale of Management Science – M. P. Follett 17. From the following which is not the characteristic of charismatic leaders ? (A) High levels of dominance (B) High levels of self confidence (C) They don't have ability to convince followers (D) Strong conviction in the moral righteousness 18. The 'CLECTS' in prismatic society of F.W. Riggs are : (A) Elected leaders of middle class (B) Political leaders who could not win the elections (C) Elite groups who use traditional clout to win elections (D) Typical prismatic group	16. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळत नाही ? (A) सामाजिक व्यवस्थेचे आध्यात्मिक पितामह - सी. आय. बर्नार्ड (B) व्यवस्थापन गुरू - एल्टन मेयो (C) शास्त्रीय व्यवस्थापनाचे पितामह - एफ. डब्ल्यू. टेलर (D) व्यवस्थापन शास्त्रातील नाईटिंगेल - एम. पी. फालेट 17. पुढीलपैकी कोणते करिश्माई नेत्याचे वैशिष्ट्य नाही ? (A) वर्चस्वाची उच्च पातळी (B) त्यांच्यामध्ये उच्च पातळीचा आत्मविश्वास असतो (C) त्यांच्याकडे अनुयायांना पटवून देण्याची क्षमता नसते (D) नैतिक धार्मिकतेवर दृढ विश्वास 18. एफ. डब्ल्यू. रिग्ज यांच्या लोलकीय समाजामध्ये 'क्लेक्टस' हे आहेत : (A) मध्यम वर्गाचे निर्वाचित नेते (B) निवडून न आलेले राजकीय नेते (C) निवडणूक जिंकण्यासाठी पारंपरिक प्रभावाचा वापर करणारा उच्चभू गट (D) लोलकीय समाजातील विशिष्ट समुदाय

19. Which of the following statements is incorrect regarding the elements of New Public Management ?

- (A) An attention to lesson from private sector management
- (B) A focus upon entrepreneurial leadership
- (C) An emphasise on input and output control and evaluation
- (D) An emphasise on authority and responsibility

20. According to Fayol, 'Administrative skill that is required also in :

- (A) Industry, Government as well as home management
- (B) Industry and home management
- (C) Government and Administrative Process
- (D) Home management and industry

19. नव लोक व्यवस्थापनाच्या घटकांच्या संबंधात खालील कोणते विधान चूक आहे ?

- (A) खाजगी क्षेत्र व्यवस्थापनाच्या शिकवणीकडे लक्ष देणे
- (B) उद्योजकीय नेतृत्वावर भर
- (C) आदान आणि प्रदान नियंत्रण आणि मूल्यमापन यावर भर
- (D) अधिकार आणि जबाबदारीवर भर

20. फेयॉलच्या मते, प्रशासकीय कुशलता ही ह्यात देखील आवश्यक आहे :

- (A) उद्योग आणि शासन सोबतच गृह व्यवस्थापन
- (B) उद्योग व गृह व्यवस्थापन
- (C) शासन व गृह व्यवस्थापन
- (D) गृह व्यवस्थापन व उद्योग

21. Matching Pattern :

List I

(Provisions)

- (a) Board of Control
 (b) Central Administration
 (c) Governor General
 (d) Secretary of State for India

List II

(Acts)

- (1) Regulating Act, 1773
 (2) Government of India Act, 1858
 (3) Pitts India Act, 1784
 (4) Charter Act, 1833

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
 (A) (4) (2) (3) (1)
 (B) (3) (1) (4) (2)
 (C) (1) (2) (3) (4)
 (D) (3) (1) (2) (4)

21. जोड्या जुळवा :

यादी-I

(तरतुदी)

- (a) नियंत्रण मंडळ
 (b) केंद्रीय प्रशासन
 (c) गव्हर्नर जनरल
 (d) भारताचे राज्य सचिव

यादी-II

(कायदे)

- (1) नियमन अधिनियम, 1773
 (2) भारत सरकार कायदा, 1858
 (3) पिट्स इंडिया अॅक्ट, 1784
 (4) चार्टर कायदा, 1833

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
 (A) (4) (2) (3) (1)
 (B) (3) (1) (4) (2)
 (C) (1) (2) (3) (4)
 (D) (3) (1) (2) (4)

22. The position and role of the Cabinet Secretary has been influenced by the emergence of the following powerful mechanisms :

- (A) NITI Aayog
- (B) Finance Commission
- (C) Inter-State Council
- (D) Prime Minister's Secretariat

23. The Cabinet Secretariat performs the following types of functions :

- (1) Preparation of agenda for Cabinet meeting
- (2) Keeping minutes of meetings of the Cabinet
- (3) To co-ordinate the work of various Ministries
- (4) Dismissal of members of the Cabinet
- (5) To assist the members of the Cabinet in discharging their parliamentary responsibilities

Codes :

- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (2), (3), (4) and (5)
- (C) (1), (2), (3) and (5)
- (D) (1), (3), (4) and (5)

22. कॅबिनेट सचिवाचे पद आणि भूमिका खालील शक्तिशाली यंत्रणेच्या उदयामुळे प्रभावित झाली आहे :

- (A) नीती आयोग
- (B) वित्त आयोग
- (C) आंतरराज्य परिषद
- (D) पंतप्रधानाचे सचिवालय

23. मंत्रिमंडळ सचिवालय खालील प्रकारची कार्ये पार पाडते :

- (1) मंत्रिमंडळाच्या बैठकीची कार्यक्रमपत्रिका तयार करणे
- (2) मंत्रिमंडळाच्या बैठकांचा वृत्तांत ठेवणे
- (3) विविध मंत्रालयातील कार्यात समन्वय ठेवणे
- (4) मंत्रिमंडळातील सदस्यांना बडतर्फ करणे
- (5) मंत्रिमंडळ सदस्यांना संसदीय जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी मदत करणे

संकेतांक :

- (A) (1), (2), (3) व (4)
- (B) (2), (3), (4) व (5)
- (C) (1), (2), (3) व (5)
- (D) (1), (3), (4) व (5)

24. By which Act the Central Government has established over Provincial or Presidency Government ?
- (A) 1772 Act
(B) 1773 Act
(C) 1833 Act
(D) 1857 Act
25. How many proposers and seconders are essential for Presidential candidates by ordinance of June 1997 ?
- (A) 50 proposers and 50 seconders
(B) 20 proposers and 20 seconders
(C) 10 proposers and 10 seconders
(D) 01 proposer and 01 seconder
26. Which of the following statements about the Union Secretariat in India is incorrect ?
- (A) It is a policy making and executive body
(B) It is a policy consultancy
(C) The Secretariat is headed by the Cabinet Secretary
(D) It is the collective name of all the departments in the Secretariat
24. कोणत्या अधिनियमाद्वारे प्रांतीय किंवा प्रेसिडेन्सी सरकारवर केंद्रीय सरकारची स्थापना केली गेली ?
- (A) अधिनियम 1772
(B) अधिनियम 1773
(C) अधिनियम 1833
(D) अधिनियम 1857
25. जून 1997 च्या अधिनियमाप्रमाणे राष्ट्रपती पदाच्या उमेदवारीसाठी किती सूचक व अनुमोदक आवश्यक आहेत ?
- (A) 50 सुचक आणि 50 अनुमोदक
(B) 20 सुचक आणि 20 अनुमोदक
(C) 10 सुचक आणि 10 अनुमोदक
(D) 01 सुचक आणि 01 अनुमोदक
26. भारतातील केंद्रीय सचिवालयाबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?
- (A) ही धोरण बनविणारी व कार्यकारी संस्था आहे
(B) ही एक धोरण सल्लागार संस्था आहे
(C) सचिवालयाचे नेतृत्व कॅबिनेट सचिव करतात
(D) हे सचिवालयातील सर्व विभागाचे एकत्रित नाव आहे

27. According to recommendation of Central Pay Commission, 1997, how many years service is must for IAS officer become the District Collector ?
- (A) Six year of service
(B) Nine year of service
(C) Twelve year of service
(D) Fifteen year of service
28. How many grades of 'Mansab' were there in Akbar time ?
- (A) Fifteen Grades
(B) Twenty Grades
(C) Thirty-three Grades
(D) Forty Grades
29. Which of the following are barriers in Citizen Centric Administration is identified by the second Administrative Reform Commission ?
- (1) Onward looking attitude of civil servants
(2) Red tapism
(3) Difficulties in administrative infrastructure
- Choose the correct option :
- (A) (1) only
(B) (1) and (3) only
(C) (1) and (2) only
(D) (1), (2) and (3) only
27. केंद्रीय वेतन आयोग 1997 च्या शिफारशीनुसार जिल्हाधिकारी होण्यास IAS अधिकाऱ्यास किती वर्ष सेवा आवश्यक आहे ?
- (A) सहा वर्ष सेवा
(B) नऊ वर्ष सेवा
(C) बारा वर्ष सेवा
(D) पंधरा वर्ष सेवा
28. अकबर काळात किती पद वर्ग मनसबदारचे होते ?
- (A) पंधरा पद वर्ग
(B) वीस पद वर्ग
(C) तेहतीस पद वर्ग
(D) चाळीस पद वर्ग
29. नागरिककेंद्रित प्रशासनात खालीलपैकी कोणते अडथळे आहेत, जे की दुसऱ्या प्रशासकीय सुधारणा आयोगाने ओळखले आहेत ?
- (1) नागरी सेवकांचा पुढचा दृष्टिकोन
(2) लालफिताशाही
(3) प्रशासकीय पायाभूत सुविधांमध्ये अडचणी योग्य पर्याय निवडा :
- (A) फक्त (1)
(B) फक्त (1) आणि (3)
(C) फक्त (1) आणि (2)
(D) फक्त (1), (2) आणि (3)

30. The Revenue Administration in the Mughal rule was under :
- (A) The Wazir
(B) The Diwan
(C) The Mushriff
(D) The Mustanfi
31. Which statement is correct regarding Municipal Corporations in Maharashtra ?
- (A) All Municipal Corporations in Maharashtra are governed by the Bombay Municipal Act, 1888
(B) The functioning of all Municipal Corporations in Maharashtra is governed by the Nagpur Municipal Corporation Act, 1948
(C) All Municipal Corporations in Maharashtra are governed by the Bombay Provincial Municipal Act, 1949
(D) All Municipal Corporations in Maharashtra are governed by Municipalities, Municipal Council Act, 1965
30. मुघल राजवटीत महसूल प्रशासन यांच्या अखत्यारीत होते :
- (A) वजीर
(B) दिवाण
(C) मुश्रीफ
(D) मुस्तनफी
31. महाराष्ट्रातील महानगरपालिकांच्या बाबतीत कोणते विधान बरोबर आहे ?
- (A) महाराष्ट्रातील सर्व महानगरपालिकांचे कामकाज मुंबई मनपा अधिनियम, 1888 नुसार चालते
(B) महाराष्ट्रातील सर्व महानगरपालिकांचे कामकाज नागपूर मनपा अधिनियम, 1948 पार पाडते
(C) महाराष्ट्रातील सर्व महानगरपालिकांचे कामकाज मुंबई प्रांतिक मनपा अधिनियम, 1949 नुसार चालते
(D) महाराष्ट्रातील सर्व महानगरपालिकांचे कामकाज नगरपालिका, नगरपरिषद अधिनियम, 1965 प्रमाणे चालते

32. Which of the following statements are correct about the Governor of the state ?

- (1) The executive power of the state is vested in him
- (2) He must have attained thirty-five years of age
- (3) He holds office during the pleasure of the President
- (4) The grounds for his removal are laid down in the Constitution

Codes :

- (A) (1), (2) and (4)
- (B) (1), (2) and (3)
- (C) (1), (3) and (4)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

33. Who recorded this observation "Despite the important role of local self-government bodies in the democratic process and in meeting the basic needs of the people, the financial resources generated by these bodies are far less than their needs".

- (A) Balwantraji Mehta Committee
- (B) First Administrative Reforms Commission
- (C) Sarkariya Commission
- (D) Second Administrative Reforms Commission

32. राज्याच्या राज्यपालांबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?

- (1) राज्याची कार्यकारी शक्ती त्याच्याकडे निहित आहे
- (2) त्याचे वय पन्तीस वर्षे पूर्ण झाले असावे
- (3) राष्ट्रपतीची मर्जी असेपर्यंत ते पद धारण करतात
- (4) त्याला काढून टाकण्याचे कारण संविधानात दिलेले आहे

संकेतांक :

- (A) (1), (2) आणि (4)
- (B) (1), (2) आणि (3)
- (C) (1), (3) आणि (4)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

33. लोकशाही प्रक्रियेत आणि लोकांच्या मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यात स्थानिक स्वराज्य संस्थांची महत्त्वाची भूमिका असूनही, या संस्थांकडून निर्माण होणारी आर्थिक संसाधने त्यांच्या गरजांपेक्षा खूपच कमी आहेत. हे निरीक्षण कोणी नोंदविले ?

- (A) बलवंतराय मेहता समिती
- (B) पहिला प्रशासकीय सुधारणा आयोग
- (C) सरकारीया आयोग
- (D) दुसरा प्रशासकीय सुधारणा आयोग

34. 73rd Constitutional Amendment Act 1992 relating to Panchayat Raj Institutions does not apply in :

- (1) Mizoram
- (2) Meghalaya
- (3) Nagaland
- (4) Goa

Codes :

- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (1), (2) and (3)
- (C) (3) and (4)
- (D) (1) and (4)

35. The provision of Governor of the State in India is borrowed from the Constitution of :

- (A) U.S.A.
- (B) Canada
- (C) England
- (D) France

34. पंचायतराज संस्थांशी संबंधित 73वीं घटनादुरुस्ती अधिनियम 1992 कोणत्या प्रदेशांना लागू होत नाही ?

- (1) मिझोरम
- (2) मेघालय
- (3) नागालँड
- (4) गोवा

संकेतांक :

- (A) (1), (2), (3) आणि (4)
- (B) (1), (2) आणि (3)
- (C) (3) आणि (4)
- (D) (1) आणि (4)

35. भारतामध्ये राज्यासाठी राज्यपाल ही तरतूद कोणत्या राज्यघटनेचे अनुकरण आहे ?

- (A) यु.एस.ए.
- (B) कॅनडा
- (C) इंग्लंड
- (D) फ्रान्स

36. When the Cantonment Boards are established in India ?
- (A) 1919
(B) 1935
(C) 1924
(D) 1947
37. According the Act PESA Gram Sabha has special powers of :
- (1) Administration of canals
(2) Prohibition of liquor
(3) Mimer products in the forest
(4) Manage village markets
- Select the correct codes :
- (A) (1), (2), (3)
(B) (2), (3), (4)
(C) (3), (4), (1)
(D) (1), (2), (4)
38. In Maharashtra how many members are elected to Nagar Panchayat ?
- (A) 10
(B) 12
(C) 17
(D) 15
36. भारतामध्ये कटक मंडळे केव्हा स्थापन झाली ?
- (A) 1919
(B) 1935
(C) 1924
(D) 1947
37. 'पेसा' या कायदानुसार ग्रामसभांना ह्या विशेष अधिकार मिळतात :
- (1) कालव्यांचे प्रशासन
(2) दारूबंदी
(3) जंगलातील लघुउत्पादने
(4) गावातील बाजारांची व्यवस्था
- योग्य संकेतांक निवडा :
- (A) (1), (2), (3)
(B) (2), (3), (4)
(C) (3), (4), (1)
(D) (1), (2), (4)
38. महाराष्ट्रामध्ये नगर पंचायतीसाठी किती सदस्य निवडले जातात ?
- (A) 10
(B) 12
(C) 17
(D) 15

39. In 1787 the District Collector was given, which of the following powers :

- (1) Civil Justice and Magistracy
- (2) Developmental Activities in District
- (3) Administration of Revenue
- (4) Law and Order

Select the correct codes :

- (A) (1), (2), (3)
- (B) (2), (3), (4)
- (C) (1), (3), (4)
- (D) (3), (2), (1)

40. In the era of Ashok dynasty who was known as present day's collector ?

- (A) Cirkar
- (B) Rajuka
- (C) Vishayapati
- (D) Uparik

41. The most popular form of city government in USA is :

- (A) Parlimentary Commission
- (B) The Mayor—Administrator Plan
- (C) The Mayor—Council Plan
- (D) The Commission Plan

39. इ.स. 1787 मध्ये जिल्हाधिकाऱ्याला खालीलपैकी कोणते अधिकार दिले होते ?

- (1) न्याय व दंडाधिकार
- (2) जिल्ह्यातील विकास कामे
- (3) महसूल प्रशासन
- (4) कायदा व सुव्यवस्था

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1), (2), (3)
- (B) (2), (3), (4)
- (C) (1), (3), (4)
- (D) (3), (2), (1)

40. जिल्हाधिकारी या पदासारखे पद अशोकाच्या राजवटीमध्ये कोणते होते ?

- (A) सिरकार
- (B) राजुका
- (C) विषयापती
- (D) उपारिक

41. संयुक्त राज्य अमेरिकेतील शहर सरकारचा सर्वात लोकप्रिय प्रकार हा आहे :

- (A) संसदीय आयोग
- (B) द मेयर—अॅडमिनिस्ट्रेटर प्लॅन
- (C) द मेयर—कौन्सील प्लॅन
- (D) द कमीशन प्लॅन

42. Factors contributing to the emphasis on Comparative Public Administration in America :

- (1) The influence of German immigration since about 1933
- (2) The translation of the writings of Max Weber
- (3) Because Public Administration emerged in America
- (4) Final entrance of the USA into world politics after 1945

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (1), (2) and (4)
- (C) (3) and (4)
- (D) (2), (3) and (4)

43. Who says "Administration cannot normally improved very much without changes in the environmental constraints".

- (A) Gunnar Myrdal
- (B) Fred Riggs
- (C) F. W. Taylor
- (D) H. Emerson

42. अमेरिकेत तुलनात्मक लोकप्रशासनावर जोर देण्याचे कारक घटक हे आहे :

- (1) सुमारे 1933 पासून जर्मनीतून स्थलांतराचा प्रभाव
- (2) मॅक्स वेबरच्या लिखाणाचे भाषांतर
- (3) कारण लोकप्रशासनाचा उदय अमेरिकेत झाला
- (4) 1945 नंतर जागतिक राजकारणात अमेरिकेचा अंतिम प्रवेश

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (1), (2) आणि (4)
- (C) (3) आणि (4)
- (D) (2), (3) आणि (4)

43. पर्यावरणीय पायाभूत सुविधांमध्ये बदल केल्या-शिवाय प्रशासनात सामान्यतः फारशी सुधारणा होऊ शकत नाही' असे मत कोणी मांडले ?

- (A) गुन्नर मिरदाल
- (B) फ्रेड रिग्ज
- (C) एफ. डब्ल्यू. टेलर
- (D) एच. इमर्सन

44. Consider the following statements :

- (1) Behavioral Approach emphasis on facts.
- (2) Systems Approach views an administrative system as a sub-system of the society.
- (3) Ecological Approach examines the interactions between an administrative system and its external environment.
- (4) The Bureaucratic Approach has been used to study the developmental role of bureaucracies.

Which of the statements given above are correct ?

- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (2) and (3)
- (C) (2), (3) and (4)
- (D) (1), (3) and (4)

44. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (1) वर्तनात्मक दृष्टिकोन तथ्यवर भर देते.
- (2) व्यवस्था दृष्टिकोन प्रशासकीय व्यवस्थेला समाजाची उपव्यवस्था म्हणून पाहते
- (3) पर्यावरणात्मक दृष्टिकोन प्रशासकीय व्यवस्था आणि त्याचे बाह्य वातावरण यांच्यातील संसूचनाचे परीक्षण करते
- (4) नोकरशाहीच्या विकासात्मक भूमिकेचा अभ्यास करण्यासाठी नोकरशाहीत्मक दृष्टिकोन वापरला गेला आहे

- (A) (1), (2), (3) आणि (4)
- (B) (2) आणि (3)
- (C) (2), (3) आणि (4)
- (D) (1), (3) आणि (4)

45. Which of the following is the structural feature of administration in the developed countries ?

- (A) Organizational Structure
- (B) Rational Bureaucracy
- (C) Powerful Bureaucracy
- (D) Centralized Administrative Mechanism

46. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : The Cabinet operates under the leadership of the Prime Minister in Japan.

Reason (R) : In Japan the Cabinet is responsible to the Emperor and not to the Diet.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) true and (R) is the correct reason of (A)
- (B) (A) is true, but (R) is false
- (C) Both (A) and (R) are false
- (D) Both (A) and (R) are true and (R) is not correct reason of (A)

45. विकसित देशांतील प्रशासनाचे संरचनात्मक वैशिष्ट्य खालीलपैकी कोणते आहे ?

- (A) संघटनात्मक रचना
- (B) तर्कशुद्ध नोकरशाही
- (C) शक्तिशाली नोकरशाही
- (D) केंद्रिकृत प्रशासकीय यंत्रणा

46. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : जपानमध्ये पंतप्रधानांच्या नेतृत्वाखाली मंत्रिमंडळ कार्य करते.

कारण (R) : जपानमध्ये कॅबिनेट सम्राटाला जबाबदार आहे, डाएटला नाही.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण आहे
- (B) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण नाही

47. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : The more the development of technology, the higher the level of differentiation.

Reason (R) : The level of differentiation in any country depends on the technological and non-technological factors.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) true and (R) is the correct reason of (A)
 (B) (A) is true, but (R) is false
 (C) Both (A) and (R) are false
 (D) Both (A) and (R) are true and (R) is not correct reason of (A)

48. Which of the following is not included in ethics in research ?

- (A) Seeking consent of respondent
 (B) Providing incentives
 (C) Maintaining confidentiality
 (D) No asking sensitive question

47. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : तंत्रज्ञानाचा विकास जितका जास्त तितकी भेदभावाची पातळी जास्त.

कारण (R) : कोणत्याही देशातील फरकाची पातळी तांत्रिक आणि गैर-तंत्रज्ञानी घटकांवर अवलंबून असते.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण आहे
 (B) (A) बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
 (C) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत
 (D) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण नाही

48. खालीलपैकी कोणती बाब संशोधनातील नैतिकतेमध्ये येत नाही ?

- (A) उत्तरदात्याची संमती मिळविणे
 (B) पारितोषिके देणे
 (C) गुप्तता राखणे
 (D) संवेदनशील प्रश्न न विचारणे

49. Identify the incorrect statement :
- (A) The comparative administration group as set up in 1963
- (B) Ferrel Heady was the Chairman of the CAG from its inception to the end of 1970
- (C) The Comparative Administration Group (CAG) has widened the horizons of public administration
- (D) CAG to focus on the administrative problems of developing countries

50. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : The Price-Indeterminacy promotes a bazar like atmosphere in a prismatic society.

Reason (R) : In a prismatic economy 'arena' as well as 'market' factors coexist simultaneously.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) true and (R) is the correct reason of (A)
- (B) (A) is false, but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are false
- (D) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct reason of (A)

49. चुकीचे विधान ओळखा :

- (A) सन 1963 मध्ये तुलनात्मक प्रशासन गटाची स्थापना झाली
- (B) फेरल हेडी हे 1970 च्या शेवट पर्यंत तुलनात्मक प्रशासन गटचे अध्यक्ष होते
- (C) तुलनात्मक प्रशासन गटाने लोकप्रशासनाचे क्षतिजे रुंद केले आहेत
- (D) विकसनशील देशांच्या प्रशासकीय समस्येवर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी तुलनात्मक प्रशासन गट

50. प्रतिपादन (A) आणि कारण (R) नमुना :

प्रतिपादन (A) : किंमत-अनिश्चितता प्रिझमॅटिक सोसायटीमध्ये बाजारासारख्या वातावरणास प्रोत्साहन देते.

कारण (R) : प्रिझमॅटिक अर्थव्यवस्थेत 'रिंगण' तसेच 'बाजार' घटक एकाच वेळी एकत्र असतात. खाली दिलेले संकेतांक वापरून प्रश्नाचे उत्तर द्या :

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण आहे
- (B) (A) चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही खरे आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण नाही

51. Which country practiced limited operation of market mechanism with the state playing an active role in guiding the economy for the welfare of the community ?

- (A) Japan
- (B) Malaysia
- (C) India
- (D) China

52. From the following which statement is true with regard to 'Sunset Legislation' ?

- (1) It is a formal process of policy review for eliminating the undesired, outdated, redundant and irrelevant.
- (2) Elimination or minimization of low priority programmes.

Select correct codes :

- (A) (1) is correct
- (B) (1) and (2) are correct
- (C) (1) and (3) are correct
- (D) (1), (2) are incorrect

51. कोणत्या देशाने बाजार यंत्रणेच्या मर्यादित कार्याचा सराव केला ज्याने समाजाच्या कल्याणासाठी अर्थव्यवस्थेला मार्गदर्शन करण्यात सक्रिय भूमिका बजावली ?

- (A) जपान
- (B) मलेशिया
- (C) भारत
- (D) चीन

52. खालीलपैकी कोणते विधान 'मावळते विधेयक' संदर्भात खरे आहे ?

- (1) अवांछित, कालबाह्य, अनावश्यक आणि अप्रासंगिक काढून टाकण्यासाठी ही धोरण पुनरावलोकनाची औपचारिक प्रक्रिया आहे.
- (2) कमी प्राधान्य कार्यक्रमांचे उच्चाटन किंवा कमी करणे.

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1) बरोबर
- (B) (1) आणि (2) बरोबर
- (C) (1) आणि (3) बरोबर
- (D) (1), (2) चुकीचे आहेत

53. **Assertion (A) :** The Public Accounts Committee plays a very important role as the watch-dog of Parliament.

Reason (R) : The basic material from which the committee draws its subjects for examination are the audit reports of the Comptroller General of India.

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the reason of (A)
 (B) (A) is false, (R) is true
 (C) Both (A) and (R) are false
 (D) Both (A) and (R) are true and (R) is not the reason of (A)

54. Which committee fixes a time for voting a particular demand and for all the demands for grants included in the budget ?

- (A) The Business Advisory Committee
 (B) Department Related Standing Committee
 (C) Minister of Finance
 (D) Rajy Sabha

53. **विधान (A) :** लोकलेखा समिती ही संसदेच्या वॉचडॉग म्हणून महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावते.

कारण (R) : समिती ज्या मूलभूत सामग्रीतून परीक्षणासाठी आपले विषय काढते ते भारताचे नियंत्रक महालेखा परीक्षकांचे लेखापरीक्षण अहवाल आहेत.

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे कारण आहे
 (B) (A) खोटे आहे (R) हे खरे आहे
 (C) (A) आणि (R) दोन्ही खोटे आहेत
 (D) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे कारण नाही

54. कोणती समिती ठरावीक मागणीसाठी मतदान करण्यासाठी आणि अर्थसंकल्पात समाविष्ट केलेल्या अनुदानाच्या सर्व मागण्यासाठी वेळ निश्चित करते ?

- (A) व्यवसाय सल्लागार समिती
 (B) विभागाशी संबंधित स्थायी समिती
 (C) अर्थमंत्री
 (D) राज्यसभा

55. From the following which provision deals with the Money Bill as per Article 110 of Constitution ?

- (1) Imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.
- (2) The appropriation of money out of the consolidated fund of India.
- (3) The imposition of fines or other pecuniary penalties.

Select correct codes :

- (A) (1) and (2) are correct
- (B) (1) and (3) are correct
- (C) (2) and (3) are correct
- (D) (1) (2), (3) are incorrect

56. Who is the Chief Accounting Authority for all transactions of the Ministry ?

- (A) Secretary
- (B) Joint Secretary
- (C) Chief Minister
- (D) Finance Officer

57. Which Article of the Constitution exempted the property of the union from all taxes imposed by a state or by law provided otherwise ?

- (A) Article 284
- (B) Article 285
- (C) Article 270
- (D) Article 272

55. पुढीलपैकी कोणती तरतूद ही राज्यघटनेच्या कलम 110 नुसार धनविधेयकाशी निगडित आहे ?

- (1) कोणताही कर लादणे, रद्द करणे, माफी, बदल किंवा नियमन
- (2) भारताच्या एकत्रित निधीतून पैशाचा विनियोग
- (3) भुर्दंड किंवा इतर आर्थिक दंड लादणे योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1) आणि (2) बरोबर
- (B) (1) आणि (3) बरोबर
- (C) (2) आणि (3) बरोबर
- (D) (1) (2) आणि (3) चुकीचे आहेत

56. मंत्रालयाच्या सर्व व्यवहारांसाठी मुख्य लेखा अधिकारी कोण असतो ?

- (A) सचिव
- (B) सहसचिव
- (C) मुख्यमंत्री
- (D) वित्त अधिकारी

57. राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमाने संघाच्या मालमत्तेला राज्याद्वारे किंवा राज्याच्या अंतर्गत कोणत्याही प्राधिकरणाद्वारे लाभलेल्या सर्व करांमधून सूट दिली आहे जोपर्यंत संसदेने अन्यथा तरतूद केली नाही ?

- (A) कलम 284
- (B) कलम 285
- (C) कलम 270
- (D) कलम 272

58. Match List I with List II and select the correct answer from the codes given below :

List I

- (a) Audit of Accountancy
- (b) Audit of Authority
- (c) Audit of Appropriation
- (d) Audit of Propriety

List II

- (1) Ensure that expenditure had the requisite authority
- (2) To detect cases of extravagance and waste
- (3) To see the complete and true picture of final accounts
- (4) Most important part of obligatory audit

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (4) (2) (1) (3)
- (C) (1) (4) (2) (3)
- (D) (3) (1) (2) (4)

58. सूची I व सूची II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) लेखापरीक्षण
- (b) प्राधिकरणाचे लेखापरीक्षण
- (c) विनियोग लेखापरीक्षण
- (d) योग्यतेचे लेखापरीक्षण

सूची II

- (1) ज्यांनी खर्च केला त्यांचेकडे खर्चास आवश्यक प्राधिकार असल्याची सुनिश्चिती करणे
- (2) उधळपट्टी आणि अनावश्यक प्रकरणे शोधणे
- (3) सर्व खाती संपूर्ण आणि खरे चित्र देते का ते पाहणे
- (4) अनिवार्य ऑडिटचा सर्वात महत्त्वाचा भाग आहे

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (4) (2) (1) (3)
- (C) (1) (4) (2) (3)
- (D) (3) (1) (2) (4)

59. According to Gladastan which are the following principles of good budget ?

- (1) The budget should be balanced.
- (2) Only one budget for all financial transactions.
- (3) Budget should be on net basis.
- (4) Budget should be on annual basis.

Select the correct codes :

- (A) (1), (2), (3)
- (B) (1), (2), (4)
- (C) (2), (3), (4)
- (D) (3), (4), (1)

60. Which is the final stage of the budgetary process ?

- (A) Passing of Money Bill
- (B) Passing of Finance Bill
- (C) Passing of Appropriation Bill
- (D) Planning, Scrutiny, Accounting and Audit

59. ग्लॅडस्टनच्या मतानुसार चांगल्या अंदाजपत्रकाची खालीलपैकी कोणती तत्त्वे आहेत ?

- (1) अंदाजपत्रक संतुलित असावे.
- (2) सर्व वित्तीय व्यवहारासाठी एकच अंदाज-पत्रक असावे.
- (3) अंदाजपत्रकात निव्वळ स्वरूपाचे विवरण असावे.
- (4) अंदाजपत्रक वार्षिक असावे.

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1), (2), (3)
- (B) (1), (2), (4)
- (C) (2), (3), (4)
- (D) (3), (4), (1)

60. अंदाजपत्रकीय प्रक्रियातील अंतिम टप्पा कोणता ?

- (A) धन विधेयक पास करणे
- (B) वित्त विधेयक पास करणे
- (C) विनियोग विधेयक पास करणे
- (D) नियोजन, छाणणी, लेखा पाहणी व लेखा परीक्षण

61. From the following which are the characteristics of social welfare ?

- (1) Utilisation of welfare measures to support or strengthen family as a basic social institution.
- (2) Intent to strengthen the individual capacity to cope with the life situation.

Select correct codes :

- (A) (1) is correct
- (B) (1) and (2) are correct
- (C) (1) and (2) are incorrect
- (D) None of the above

62. Which period is declared as International Women Decade by the United Nations ?

- (A) 1965-1975
- (B) 1975-1985
- (C) 1985-1995
- (D) 1995-2005

61. पुढीलपैकी समाजकल्याणाची कोणती वैशिष्ट्ये आहेत ?

- (1) मूलभूत सामाजिक संस्था म्हणून कुटुंबाला आधार देण्यासाठी किंवा मजबूत करण्यासाठी कल्याणकारी उपायांचा वापर.
 - (2) जीवन परिस्थितीचा सामना करण्यासाठी वैयक्तिक क्षमता मजबूत करण्याचा हेतू.
- योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) फक्त (1) बरोबर आहे
- (B) (1) आणि (2) हे बरोबर आहेत
- (C) (1) आणि (2) हे चुकीचे आहेत
- (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

62. कोणता कालावधी संयुक्त राष्ट्राने आंतरराष्ट्रीय महिला दशक म्हणून घोषित केला आहे ?

- (A) 1965-1975
- (B) 1975-1985
- (C) 1985-1995
- (D) 1995-2005

63. From the following which scheme is not intended for women ?

- (A) One Stop Centre Scheme
- (B) Swadhar Grih Scheme
- (C) Anganwadi Services Scheme
- (D) Ujjwala Scheme

64. Which community is not included in minority at the national level ?

- (A) Christians
- (B) Buddhist
- (C) Zoroastrians
- (D) Gujarati

65. The objectives of 'Hamari Dharohar' programme are :

- (1) To curate rich heritage of minorities under overall concept of Indian culture
- (2) Curating iconic exhibitions
- (3) To benefit minority youths especially school dropouts

Select the correct codes :

- (A) (1) and (2) are correct
- (B) (2) and (3) are correct
- (C) (1) and (3) are correct
- (D) (1), (2) and (3) are correct

63. खालीलपैकी कोणती योजना महिलांसाठी अभिप्रेत नाही ?

- (A) वन स्टॉप केंद्र योजना
- (B) स्वाधार गृह योजना
- (C) अंगणवाडी सेवा योजना
- (D) उज्वला योजना

64. राष्ट्रीय स्तरावर कोणत्या समुदायाचा अल्प-संख्याकांमध्ये समावेश नाही ?

- (A) ख्रिश्चन
- (B) बौद्ध
- (C) झोरास्ट्रियन (पारसी)
- (D) गुजराती

65. 'हमारी धरोहर' कार्यक्रमाचा हा हेतू आहे :

- (1) संपूर्ण भारतीय संस्कृतीच्या कल्पने-खाली विपुल वारसाच्या अल्पसंख्याकांचा व्यवस्थापन करणे
- (2) विशेष प्रदर्शनाचे व्यवस्थापन करणे
- (3) खासकर शाळा सोडणारे अल्पसंख्यांक तारुण्यांना फायदा पोहचवणे

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1) आणि (2) बरोबर आहेत
- (B) (2) आणि (3) बरोबर आहेत
- (C) (1) आणि (3) बरोबर आहेत
- (D) (1), (2) आणि (3) बरोबर आहेत

66. Which Act was passed by Government of India to provide a uniform pattern of administration, care, protection, treatment and development of neglected or delinquent juvenile.
- (A) Juvenile Justice Act, 1982
(B) Juvenile Justice Act, 1983
(C) Juvenile Justice Act, 2000
(D) Juvenile Justice Act, 2001
67. Who remains the Chairman of National Disaster Management Authority ?
- (A) President
(B) Prime Minister
(C) Chief Minister
(D) Judge of Supreme Court
68. In which year National Disaster Management Authority was constituted ?
- (A) 2001
(B) 2002
(C) 2004
(D) 2005
66. प्रशासन, काळजी, संरक्षण, उपचार आणि दुर्लक्षित किंवा अपराधी किशोरवयीन मुलांचा एकसमान नमुना प्रदान करण्यासाठी भारत सरकारने कोणता कायदा मंजूर केला ?
- (A) बाल न्याय कायदा, 1982
(B) बाल न्याय कायदा, 1983
(C) बाल न्याय कायदा, 2000
(D) बाल न्याय कायदा, 2001
67. राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे अध्यक्ष कोण असतात ?
- (A) राष्ट्रपती
(B) पंतप्रधान
(C) मुख्यमंत्री
(D) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश
68. कोणत्या वर्षी राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाची स्थापना करण्यात आली ?
- (A) 2001
(B) 2002
(C) 2004
(D) 2005

69. What is Affirmative Action Reservation ?

- (1) Policies that promote the representation and participation of groups that have been historically marginalised or discriminated against.
- (2) It is a action plan for welfare of the citizen.

Select the correct codes :

- (A) (1) is correct
- (B) (2) is correct
- (C) (1) and (2) are correct
- (D) (1) and (2) are incorrect

70. Through which constitutional amendment Sarva Shiksha Abhiyan (SSA) is mandated by Government of India ?

- (A) 85th
- (B) 86th
- (C) 87th
- (D) 88th

69. सकारात्मक कृती आरक्षण काय आहे ?

- (1) ऐतिहासिकदृष्ट्या दुर्लक्षित किंवा भेदभाव केलेल्या गटांचे प्रतिनिधित्व आणि सहभागास प्रोत्साहन देणारी धोरणे.
- (2) ही नागरिकांच्या कल्याणासाठी कृती योजना आहे.

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1) बरोबर आहे
- (B) (2) बरोबर आहे
- (C) (1) आणि (2) हे बरोबर आहेत
- (D) (1) आणि (2) हे चुकीचे आहेत

70. भारत सरकारने कोणत्या घटना दुरुस्तीद्वारे सर्व शिक्षा अभियान (SSA) अनिवार्य केले आहे ?

- (A) 85वी
- (B) 86वी
- (C) 87वी
- (D) 88वी

71. Find the incorrect statement from the following :

- (1) Public policy may be either positive or negative in form.
- (2) In positive form it may involve some government actions to solve particular problems.
- (3) In negative form it may allow decisions by public servants to take action on some matter on which government order is sought.

Codes :

- (A) (1) and (2)
- (B) (2)
- (C) (3)
- (D) (1)

72. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Public policy focuses on what Dewey once described as 'the public and its problems'.

Reason (R) : Public policy is about people and their needs, values and preferences.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct reason of (A)
- (B) (A) is true, but (R) is false
- (C) Both (A) and (R) are false
- (D) Both (A) and (R) are true and (R) is not correct reason of (A)

71. खालीलपैकी चुकीचे विधान निवडा :

- (1) सार्वजनिक धोरण एकतर सकारात्मक किंवा नकारात्मक स्वरूपात असू शकते
- (2) सकारात्मक स्वरूपात विशिष्ट समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी काही सरकारी कृतींचा समावेश असू शकतो
- (3) नकारात्मक स्वरूपात ते सार्वजनिक सेवांना निर्णय घेण्यास परवानगी देऊ शकते ज्यावर सरकारी आदेश मागितला जातो

संकेतांक :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (2)
- (C) (3)
- (D) (1)

72. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : सार्वजनिक धोरण, डीवेने (Dewey) एकदा 'जनता आणि त्यांच्या समस्या' असे वर्णन केलेल्या गोष्टीवर लक्ष केंद्रित करते.

कारण (R) : सार्वजनिक धोरण, लोक आणि त्यांच्या गरजा, मूल्ये आणि प्राधान्यांबद्दल आहे.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण आहे
- (B) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण नाही

73. Match the List I with List II and select the correct answer from the codes given below :

List I

(Author/Editors)

- (a) Pressman and Wildvsky
- (b) James Anderson
- (c) Barrett and Fudge
- (d) Mazmanian and Sabatier

List II

(Books)

- (1) Examining the Policy-Action Relationship
- (2) Implementation and Public Policy
- (3) Implementation
- (4) Public Policy Making

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (1) (2)
- (B) (1) (2) (3) (4)
- (C) (2) (1) (4) (3)
- (D) (4) (3) (1) (2)

73. सूची I ला सूची II शी जुळवा आणि खालील संकेतांकामधून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(लेखक/संपादक)

- (a) प्रेसमन आणि वाइल्डव्स्की
- (b) जेम्स अँडरसन
- (c) बॅरेट आणि फज
- (d) माझमनियन आणि सबातियर

सूची II

(पुस्तके)

- (1) एक्झामिनींग द पॉलिसी-अॅक्शन रिलेशन-शिप
- (2) इम्प्लिमेनटेशन एंड पब्लिक पॉलिसी
- (3) इम्प्लिमेनटेशन
- (4) सार्वजनिक धोरण तयार करणे

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (1) (2)
- (B) (1) (2) (3) (4)
- (C) (2) (1) (4) (3)
- (D) (4) (3) (1) (2)

74. 'Incremental approach of public policy is unjust as it creates a gap between those who have more power and those who have little power.' Who said this ?

- (A) Amitai Etzioni
- (B) Yehezkel Dror
- (C) Karl Marx
- (D) James M. Buchanan

75. According to Lasswell, policy sciences are :

- (1) Contextual
- (2) Multi-method
- (3) Unrelated
- (4) Problem oriented

Select the correct codes :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (1) and (3)
- (D) (1), (2) and (4)

74. सार्वजनिक धोरणाचा वाढीव दृष्टिकोन अन्याय-कारक आहे कारण ज्यांच्याकडे जास्त शक्ती आहे आणि ज्यांच्याकडे कमी शक्ती आहे त्यांच्यात अंतर निर्माण करते'. हे कोणी म्हटले ?

- (A) अमिताई इत्झोनी
- (B) येहेझेकेल ड्रॉर
- (C) कार्ल मार्क्स
- (D) जेम्स एम. बुकानन

75. लासवेलच्या मते, धोरणशास्त्र हे

- (1) प्रसंगानुरूप
- (2) बहु-पद्धती
- (3) असंबंधित
- (4) समस्याभिमुख

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (1) आणि (3)
- (D) (1), (2) आणि (4)

76. According to Lindblom, which of the following aspects prevent policy makers from identifying a full range of policy alternatives and their consequences ?

- (1) Constraint of time
- (2) Intelligence
- (3) Cost
- (4) Environment

Select correct codes :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (1) and (3)
- (D) (1) and (4)

77. According to Barret and Fudge, on which of the following aspects does policy implementation depends Choose wrong option.

- (A) Knowing what you want to do
- (B) Availability of resources
- (C) Ability to control these resources
- (D) Ability to manipulate resources

76. लिंडब्लॉमच्या मते, खालीलपैकी कोणते पैलू धोरण निर्मात्यांना धोरणात्मक पर्यायांची संपूर्ण श्रेणी आणि त्यांचे परिणाम ओळखण्यापासून रोखतात ?

- (1) वेळेचे बंधन
- (2) बुद्धिमत्ता
- (3) खर्च
- (4) पर्यावरण

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (1) आणि (3)
- (D) (1) आणि (4)

77. बॅरेट आणि फजच्या मते, खालीलपैकी कोणत्या पैलूंचेर धोरणाची अंमलबजावणी अवलंबून असते ? चुकीचा पर्याय निवडा.

- (A) तुम्हाला काय करायचे आहे हे जाणून घेणे
- (B) संसाधनांची उपलब्धता
- (C) या संसाधनांवर नियंत्रण ठेवण्याची क्षमता
- (D) संसाधने हाताळण्याची क्षमता

78. According to Dror, which of the following is a policy making stage ?

- (A) Determining policy making strategy
- (B) Establishing operational goals with some order of priority
- (C) Motivating the execution of policy
- (D) Processing problems

79. Which of the following pair/s is/are correctly matched ?

- (1) Meta policy making stage – Surveying, processing and developing resources
- (2) Policy making stage – Motivating the execution of policy
- (3) Post policy making stage – Executing the policy

Codes :

- (A) Only (1)
- (B) Only (2) and (3)
- (C) Only (1) and (3)
- (D) Only (3)

78. ड्रॉर यांच्या मते, खालीलपैकी कोणती धोरण निर्मितीची पायरी आहे ?

- (A) धोरण निर्मितीचे डावपेच ठरवणे
- (B) प्राधान्य क्रमानुसार कार्यात्मक ध्येय ठरविणे
- (C) धोरणाची अंमलबजावणी करण्यास प्रवृत्त करणे
- (D) प्रक्रिया समस्या

79. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळली आहे/आहेत ?

- (1) मेटा धोरण बनवण्याचा टप्पा – सर्वेक्षण, प्रक्रिया आणि संसाधने विकसित करणे
- (2) धोरण बनवण्याचा टप्पा – धोरणाच्या अंमलबजावणीला प्रवृत्त करणे
- (3) धोरण बनविल्यानंतरचा टप्पा – धोरण पॉलिसी कार्यान्वित करणे

संकेतांक :

- (A) फक्त (1)
- (B) फक्त (2) आणि (3)
- (C) फक्त (1) आणि (3)
- (D) फक्त (3)

80. The 18 stage model of policy making is related with :

- (A) Herbert Simon
- (B) Yehezkel Dror
- (C) John Kingdon
- (D) Laurence Lynn

81. What is the objective of good governance ?

- (A) Sarvodaya
- (B) Social Welfare
- (C) Antyodaya
- (D) Good Government

82. The first report of Nolan committee is related with :

- (A) Official position
- (B) Pay grades
- (C) Pay commission
- (D) Standards in public life

80. धोरण निर्मितीचे 18 स्टेज मॉडेल याच्याशी संबंधित आहे :

- (A) हर्बर्ट सायमन
- (B) येहेझेकेल ड्रॉर
- (C) जॉन किंग्डन
- (D) लॉरेन्स लिन

81. सुशासनाचे उद्दिष्ट काय आहे ?

- (A) सर्वोदय
- (B) समाजकल्याण
- (C) अंत्योदय
- (D) चांगले शासन

82. नोलन समितीचा पहिला अहवाल याच्याशी संबंधित आहे :

- (A) कार्यालयीन दर्जा
- (B) वेतन श्रेणी
- (C) वेतन आयोग
- (D) सार्वजनिक जीवनातील दर्जा

83. Citizens Charter was first adopted in which country ?

- (A) USA
- (B) UK
- (C) India
- (D) Singapore

84. Which key dimensions of good governance were identified as per World Bank document on sub-Saharan Africa ?

- (1) Public value management
- (2) Public sector management
- (3) Business management
- (4) Accountability
- (5) Legal framework for development
- (6) Information and Transparency

Codes :

- (A) (2), (4), (5), (6)
- (B) (1), (2), (3), (6)
- (C) (2), (3), (4), (6)
- (D) (1), (2), (5), (6)

83. नागरिकांची सनद सर्वप्रथम कोणत्या देशात स्वीकारली गेली ?

- (A) अमेरिका
- (B) इंग्लंड
- (C) भारत
- (D) सिंगापूर

84. सब-सहारण आफ्रिकेवरील जागतिक बँकेच्या दस्तऐवजानुसार सुशासनाचे कोणते मुख्य पैलू निर्देशात केले होते ?

- (1) लोक मूल्य व्यवस्थापन
- (2) सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन
- (3) व्यावसाय व्यवस्थापन
- (4) उत्तरदायित्व
- (5) विकासासाठी वैधानिक प्रारूप
- (6) माहिती आणि पारदर्शकता

संकेतांक :

- (A) (2), (4), (5), (6)
- (B) (1), (2), (3), (6)
- (C) (2), (3), (4), (6)
- (D) (1), (2), (5), (6)

85. Who is founder of concept 'Citizens Charter' ?

- (A) John Manro
- (B) John Martin
- (C) John Major
- (D) John Mayor

86. Which of the following indicators of good governance is not given by Kautilya's Philosophy ?

- (A) The king should be servant of state
- (B) The king should be just and honest
- (C) The king should not follow the code of conduct
- (D) To ensure people's welfare

87. Which of the following is not the reason for the growth of Administrative Tribunals ?

- (A) Administrative justic cheaper
- (B) Speedy justic
- (C) Flexibility
- (D) No provision of appeal against the decisions of tribunal

85. 'नागरिकांची सनद' या संकल्पनेचा प्रणेता कोण आहे ?

- (A) जॉन मनरो
- (B) जॉन मार्टीन
- (C) जॉन मेजर
- (D) जॉन मेयर

86. कौटिल्यच्या तत्त्वज्ञानामध्ये सुशासनाचे कोणते लक्षण सांगितलेले नाही ?

- (A) राजा हा राज्याचा नोकर असावा
- (B) राजा हा न्यायप्रिय व प्रामाणिक असावा
- (C) राजाने आचारसंहिता पालन करता कामा नये
- (D) लोक कल्याणाची खात्री असणे

87. प्रशासकीय न्यायाधिकरणाच्या वाढीसाठी खालीलपैकी कोणते कारण नाही ?

- (A) प्रशासकीय न्याय स्वस्त आहे
- (B) जलद न्याय
- (C) लवचिकता
- (D) न्यायाधिकरणाच्या निर्णयाविरुद्ध अपील करता येत नाही

88. The relations between citizens and administration are like :

- (1) Clients
- (2) Regulatee
- (3) Litigants
- (4) Controller

Select the correct code :

- (A) (1), (2), (3)
- (B) (2), (3), (4)
- (C) (3), (4), (1)
- (D) (1), (2), (4)

89. Which are ways of people's participation in administration ?

- (1) Participation in decision-making
- (2) Participation in implementation
- (3) Participation in sharing benefits

Select the correct code :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (1) and (2)
- (C) (2) and (3)
- (D) (1) and (3)

88. नागरिक व प्रशासन यांच्यातील संबंध याप्रमाणे असतात ;

- (1) ग्राहक
- (2) विनियमिक
- (3) विवादी (मुकदमेबाज)
- (4) नियंत्रक

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1), (2), (3)
- (B) (2), (3), (4)
- (C) (3), (4), (1)
- (D) (1), (2), (4)

89. लोकांच्या प्रशासनातील सहभागाचे कोणते मार्ग आहेत ?

- (1) निर्णयप्रक्रियेत सहभाग
- (2) अंमलबजावणीतील सहभाग
- (3) लाभवाटपामध्ये सहभाग

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (1), (2) व (3)
- (B) (1) व (2)
- (C) (2) व (3)
- (D) (1) व (3)

90. The object of Citizen Charter was :

- (A) Democratic Decentralisation
- (B) Responsive Administration
- (C) Strengthen the Panchayat Raj
- (D) Removal of Poverty

91. Research methodology includes :

- (A) Research policy of government
- (B) International research policy
- (C) Establishment of research and development cell
- (D) Procedures for scientific investigation

92. In which model general principles are developed from specific observations ?

- (A) Micro theory
- (B) Induction
- (C) Deduction
- (D) Macro theory

90. नागरिक सनदचा उद्देश हा होता :

- (A) लोकशाही विकेंद्रीकरण
- (B) प्रतिसादात्मक प्रशासन
- (C) पंचायतराजचे बळकटीकरण
- (D) दारिद्र्य निर्मूलन

91. संशोधन पद्धतीमध्ये हे समाविष्ट होते :

- (A) सरकारचे संशोधन धोरण
- (B) आंतरराष्ट्रीय संशोधन धोरण
- (C) संशोधन आणि विकास कक्षाची स्थापना
- (D) वैज्ञानिक तपासणीसाठी प्रक्रिया

92. कोणत्या प्रारूपामध्ये विशिष्ट निरीक्षणांवरून सामान्य तत्त्वे विकसित केली जातात ?

- (A) सूक्ष्म सिद्धांत
- (B) विगमन
- (C) निगमन
- (D) स्थूल सिद्धांत

93. **Assertion (A) :** Designing a research project needs to include serious considerations of the ethical dimension.

Reason (R) : Many social science studies aim at describing situations and events.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

94. The hypothesis that suggests there is no relationship among the variable under study :

- (A) Simple hypothesis
- (B) Complex hypothesis
- (C) Null hypothesis
- (D) Logical hypothesis

93. **विधान (A) :** संशोधन प्रकल्पाची रचना करताना नैतिक परिमाणांचा गंभीर विचार करणे आवश्यक आहे.

कारण (R) : अनेक सामाजिक विज्ञान अभ्यास परिस्थिती आणि घटनांचे वर्णन करतात.

खालील संकेतांक वापरून प्रश्नाचे उत्तर द्या.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) सत्य आहे परंतु (R) हे असत्य आहे
- (D) (A) असत्य आहे पण (R) हे सत्य आहे

94. असे गृहीतकृत्य जे सूचित करते की, अभ्यासांतर्गत चलमध्ये कोणताही संबंध नसतो :

- (A) साधे गृहीतक
- (B) जटिल गृहीतक
- (C) शून्य गृहीतक
- (D) तार्किक गृहीतक

95. Which approach in research focuses on understanding behaviours, attitudes and opinion of individuals or groups ?
- (A) Quantitative approach
(B) Mixed-methods approach
(C) Qualitative approach
(D) Comparative approach
96. Which is the good source of formulation of research problem ?
- (A) Survey
(B) Case study
(C) Review of literature
(D) Hypothesis
97. The arrangement of conditions for collection and analysis of data in a manner that aims to combine relevance to the research purpose with economy in procedure is known as :
- (A) Hypothesis
(B) Research design
(C) Research problem
(D) Research question
95. संशोधनातील कोणता दृष्टिकोन व्यक्ती किंवा गटांचे वर्तन, वृत्ती आणि मत समजून घेण्यावर केंद्रित आहे ?
- (A) संख्यात्मक दृष्टिकोन
(B) मिश्र पद्धतीचा दृष्टिकोन
(C) गुणात्मक दृष्टिकोन
(D) तुलनात्मक दृष्टिकोन
96. संशोधन समस्या ठरविण्यासाठी कोणते चांगले साधन आहे ?
- (A) सर्वेक्षण
(B) व्यष्टी अध्ययन
(C) संदर्भसाहित्याचा आढावा
(D) गृहीतक
97. तथ्य संकलनाची व विश्लेषणाची अशी रचना की ज्याचा उद्देश संशोधन हेतूची व्यावहारिक सांगड घालणे आणि कार्यपद्धती अल्प खर्चात पाडणे म्हणजे :
- (A) गृहीतक
(B) संशोधनाचा आराखडा
(C) संशोधन समस्या
(D) संशोधन प्रश्न

98. Name the research method which is usually done by developing a close interaction with members of a group or living in the situation which is being standard.
- (A) Case study
(B) Participant observation
(C) Community discussion forum
(D) Participators research
99. Which is not the function of research report ?
- (A) To communicate the research result
(B) To help the executives in selection of right action
(C) To verify conclusions of others
(D) Using inappropriate research methodology
100. Which of the following is not search engine in research ?
- (A) Alta Vista
(B) Google
(C) Share Ware
(D) Britannica Encyclopedia
98. सामान्यतः गटातील व्यक्तीशी अगदी आंतरक्रियेद्वारे किंवा ज्या स्थितीचा अभ्यास करणार आहे ते ह्या स्थितीत राहून केले जाते :
- (A) व्यष्टी अध्ययन
(B) सहभागी निरीक्षण
(C) सार्वजनिक चर्चा मंच
(D) सहभागी संशोधन
99. संशोधन अहवालाचे खालीलपैकी कोणते कार्य नाही ?
- (A) संशोधनाचा निष्कर्ष संसूचित करणे
(B) कार्यकारी प्रमुखाला योग्य कृती करण्यास मदत करणे
(C) दुसऱ्यांच्या निष्कर्षांचा पडताळा करणे
(D) चुकीच्या संशोधन पद्धतीचा वापर
100. संशोधनामध्ये खालीलपैकी कोणते सर्च इंजिन नाही ?
- (A) अल्टा व्हिस्टा
(B) गुगल
(C) शेअर वेअर
(D) ब्रिटानिका विश्वकोश

APR - 21224/II—A

ROUGH WORK